

[1. Негізгі ойлар](#)

[2. Жалақы динамикасы](#)

[2.1 Медианалық жалақы](#)

[2.2 Модальдік жалақы](#)

[2.3 Сағаттық жалақы](#)

[2.4 Ірілендірген қызмет топтары бойынша орташа айлық жалақы](#)

[2.5 Жасы бойынша орташа айлық жалақы](#)

[2.6 Білімі бойынша орташа айлық жалақы](#)

[2.7 Меншік нысандары бойынша орташа айлық жалақы](#)

[3. Глоссарий](#)

[4. Әдістемелік түсініктемелер](#)

[5. Қатысты басылымдарға сілтемелер](#)

[6. Пайдалы сілтемелер](#)

[1. Негізгі ойлар](#)

2022 жылдың қорытындысы бойынша Қазақстан Республикасы бойынша орташа жалақы 309697 теңгені құрады, бұл 2021 жылмен салыстырғанда 23,7%-ға артық, нақты мәнде жалақы 7,6%-ға өсті.

2023 жылғы 1 қаңтардан бастап ең төменгі жалақы 70000 теңге мөлшерінде белгіленді.

[2. Жалақы динамикасы](#)

Соңғы бес жылда орташа жалақы 1,9%-ға өсті, бұл ретте әйелдердің жалақысы ерлерге қарағанда жылдам қарқынмен өсті.

1-кесте

Қазақстан Республикасындағы жалақы

теңге

	2018	2019	2020	2021	2022	Номиналды жалақы индексі 2021 жыл 2017 жылға, пайызбен	Нақты жалақы индексі 2021 жыл 2017 жылға, пайызбен
Барлығы	162 673	186 815	213 003	250 311	309 697	1,9 есе	136,4
ерлер	195 959	222 514	243 524	281 239	355 072	1,8 есе	129,8
әйелдер	129 039	150 779	182 679	220 160	265 643	2,1 есе	147,5

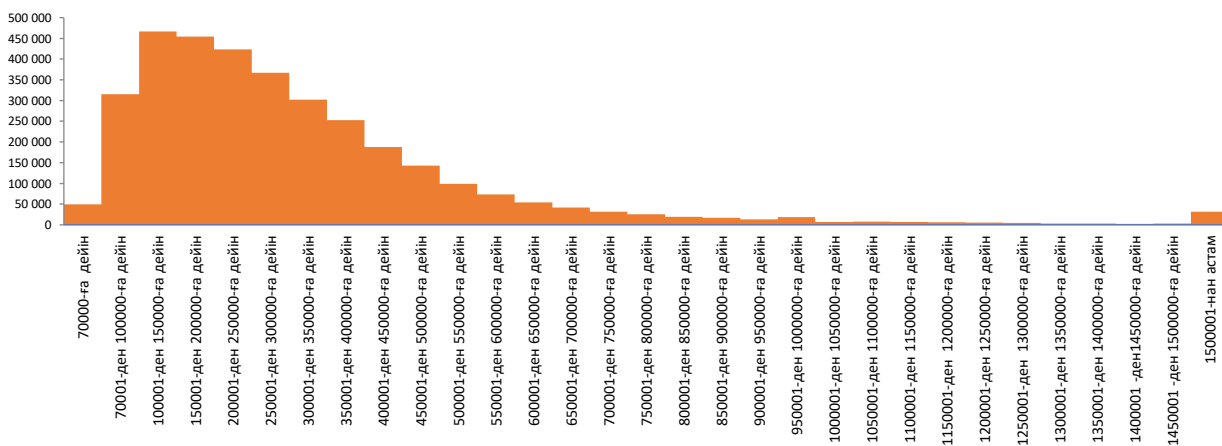
Анықтама: Орташа айлық жалақы бойынша деректер көзі тоқсан және жыл кезеңділігімен 1-Т «Еңбек бойынша есеп» статистикалық нысаны бойынша зерттеу болып табылады.

70000 теңгеге дейін орташа айлық жалақыны 1,4% қызметкерлер, 70001-ден 150000 теңгеге дейін – 22,8%, 150001-ден 300000 теңгеге дейін – 36,2%, 300001-ден жоғары – 39,6% алды.

1 сурет

2023 жылға қызметкерлердің есептелген жалақысын бөлу

теңге

2.1 Медианалық жалақы

2-кесте

Медианалық жалақы

теңге

	2019	2020	2021	2022	2023
Қазақстан Республикасы	112 195	142 718	165 816	204 149	251 356

Анықтама: 2018 жылдан бастап деректеркөзі жылына бір рет кезеңділікпен 2-Т (еңбекақы) «Жалақы құрылымы және оны бөлу туралы есеп» статистикалық нысан бойынша жүргізілетін кәсіпорындарды біржолғы зерттеу болып табылады. Сәуір айында толық жұмыс істеген барлық қызметкерлер зерттелуге жатады.

Қазақстан Республикасында 2023 жылғы медианалық жалақы 251356 теңгені құрады. Номиналды жалақы 2022 жылға қарағанда 23,1%-ға өсті, нақты мәнде 5,4%-ға артты.

Салалық құрылымда 2022 жылмен салыстырғанда медианалық жалақының ең жоғары өсуі ақпарат және байланыс саласында – 37,2%, әкімшілік және қосалқы қызмет көрсету саласында – 30,1%, көлік және жинақтауда – 27,1% белгіленген.

Медианалық жалақының ең төмен өсімі жылжымайтын мүлікпен операцияларда - 2,6%, сондай-ақ кәсіптік, ғылыми және техникалық қызметте - 4,8% болып тіркелді.

Өңірлер бойынша медианалық жалақының ең жоғары өсу қарқыны Шығыс Қазақстан облысында байқалды, онда өсім сәйкесінше 33,5%-ды құрады. Орташа жалақының ең төмен өсу қарқыны Солтүстік Қазақстан облысында – 9,2%-ды құрады.

Динамикалық кестелер:

Медианалық жалақы мөлшері

2.2 Модальдік жалақы

3-кесте

Модальдік жалақы

теңге

	2019	2020	2021	2022	2023
Қазақстан Республикасы	58 034	57 870	57 923	68 565	81 377

Анықтама: 2018 жылдан бастап деректеркөзі жылына бір рет кезеңділікпен 2-Т (еңбекақы) «Жалақы құрылымы және оны бөлу туралы есеп» статистикалық нысан бойынша жүргізілетін кәсіпорындарды біржолғы зерттеу болып табылады. Сәуір айында толық жұмыс істеген барлық қызметкерлер зерттелуге жатады.

2023 жылғы модальдік жалақы 81377 теңгені құрады және 2022 жылға қарағанда 18,7%-ға өсті, нақты мәнде 1,6%-ға өсті.

Динамикалық кестелер:

Модальдік жалақы мөлшері

2.3 Сағаттық жалақы

2023 жылғы бір қызметкердің сағаттық жалақысы 2016 теңгені құрады және 2022 жылға қарағанда 22,6%-ға өсті

4-кесте

Қызметкерлердің сағаттық жалақысы

теңге

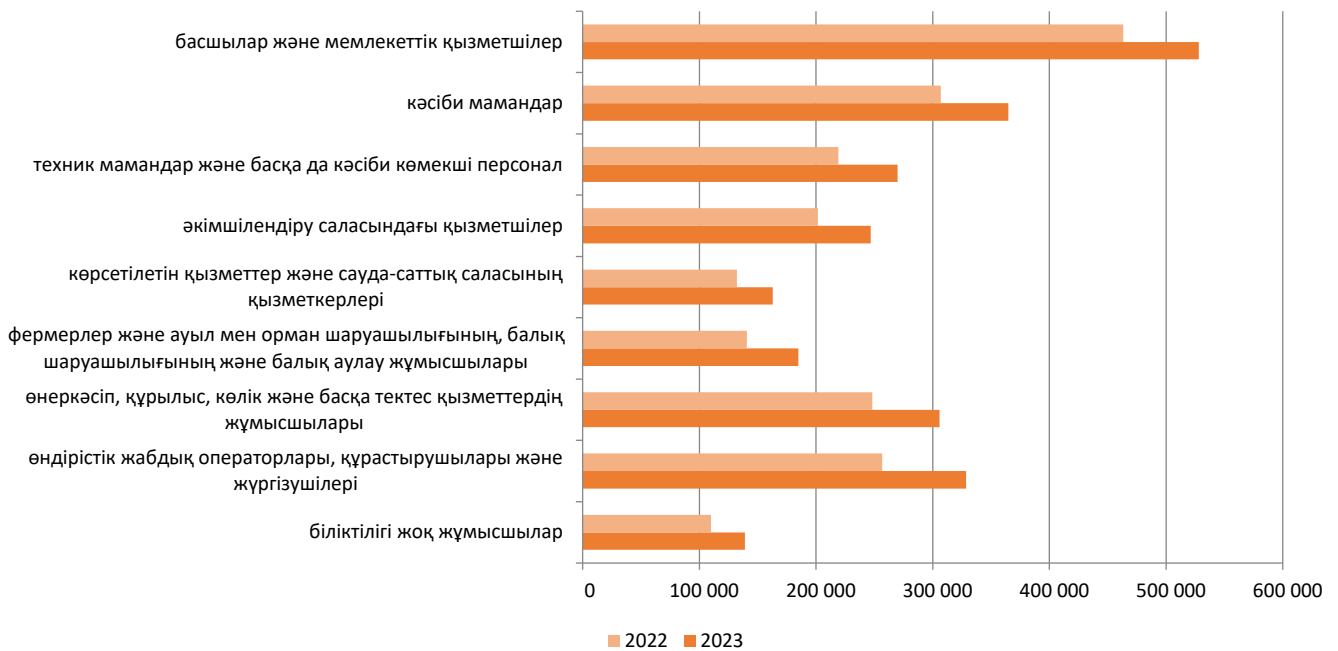
	2019	2020	2021	2022	2023
Барлығы	1038	1187	1303	1644	2016
ерлер	1229	1339	1427	1802	2235
әйелдер	842	1037	1179	1486	1800

2.4 Ірілендірген қызмет топтары бойынша орташа айлық жалақы

Ұлттық кәсіптер жіктеуішіндегі ірілендірілген қызмет топтары аясында ең жоғары жалақы «Басшылар мен мемлекеттік қызметшілер» тобында белгіленді және 528070 теңгені құрады, бұл «Біліктілігі жоқ жұмысшылар» жалақысынан (139175 теңге) қарағанда 3,8 есеге жоғары.

Ірілендірген қызмет топтары бойынша орташа айлық жалақы

теңге

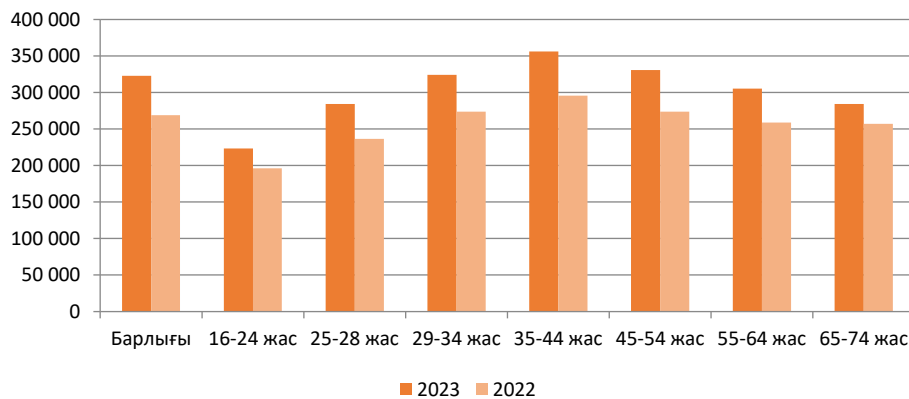
2.5 Жас топтары бойынша орташа айлық жалақы

Жас топтары бойынша қызметкерлердің жалақысын салыстыру барысында ең төмен жалақыны 16-дан 24 жастағы қызметкерлер – 223165 теңге, ең жоғары жалақыны 35-тен 44 жаста (356082 теңге) және 45-тен 54 жасқа дейін (330626 теңге) алғанын көрсетеді.

Ең жоғары өсім 45-тен 54 жасқа дейінгі санатта – 20,7%, ең төмен 65-тен 74 жасқа дейінгі санатта – 10,7% құрады.

Жасы бойынша орташа айлық жалақы

теңге

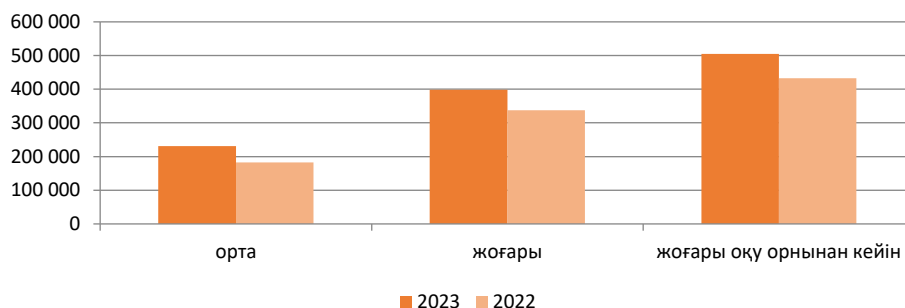
2.6 Білім деңгейі бойынша орташа айлық жалақы

Білім деңгейі бойынша қызметкерлердің жалақысы орта біліммен - 230841 теңгені, жоғары біліммен – 398214 теңгені және жоғары оқу орнынан кейінгі біліммен – 505170 теңгені құрады.

2022 жылмен салыстырғанда орта білімі бар қызметкерлердің жалақысының ең жоғары өсімі 26,4%-ды, ең төмен – 16,7%-ды жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар қызметкерлер жалақысы құрады.

Білім деңгейі бойынша орташа айлық жалақы

теңге

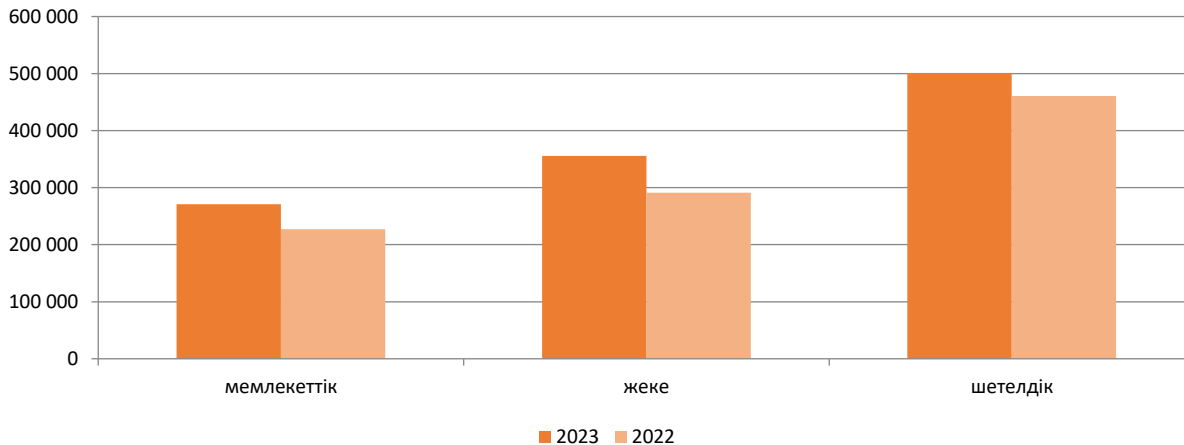

2.7 Меншік нысандары бойынша орташа айлық жалақы

Шетел меншігіндегі кәсіпорында жұмыс істейтін бір қызметкердің орташа айлық жалақысы 500797 теңгені құрады, бұл мемлекет меншігіндегі кәсіпорында жұмыс істейтін қызметкердің жалақысынан 1,8 есеге (270 709 теңге) және жеке кәсіпорында жұмыс істейтін қызметкердің жалақысынан (355 546 теңге) 1,4 есеге артық.

Меншік нысандары бойынша орташа айлық жалақы

теңге

3. Глоссарий

Жалақы статистикасы жалдамалы қызметкерлердің орташа айлық жалақысының мөлшерін, оның өзгеру заңдылықтары мен тенденцияларын, құрылымдық сипаттамаларын, аймақтық, гендерлік айырмашылықтарын жалақы деңгейіне оның саралануы мен динамикасына әсер ететін басқада ерекшеліктерін көрсетеді.

Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес жалақы – бұл қызметкердің біліктілігіне, орындалатын жұмыстың күрделілігіне, санына, сапасына және шарттарына, сондай-ақ өтемақы және ынталандырушы сипаттағы төлемдерге байланысты еңбегі үшін сыйақы.

ХЕҰ стандарттарына сәйкес еңбекақының негізгі төрт тобын бөліп көрсетеді:

- 1) тарифтік мөлшерлеме мен лауазымдық айлықақылар бойынша есептелген жалақы;
- 2) біржолғы төлемдер мен сыйлықақылар;
- 3) жұмыс режимі мен еңбек жағдайларына байланысты өтемақы төлемдері;
- 4) жұмыс өтелмеген уақытқа ақы төлеу.

Бір қызметкердің орташа айлық атаулы жалақысы есептелген жалақы қорының сомасын қызметкерлердің нақты санына және есепті кезеңдегі айлар санына бөлу арқылы анықталады.

Жалақы деңгейі туралы деректердің статистикалық қатарлары атаулы көрсеткіштерде, яғни ұлттық валютаның абсолютті цифрларында немесе индекстер түрінде қалыптастырылады.

Жалақы индексі – бұл жалақының серпіні немесе трендісі бағаланатын көмекші құралдар. Еңбекақының екі индексі бар: атаулы және нақты.

Атаулы жалақы индексі – есепті кезеңде базистік кезеңмен салыстырғанда жалақының өзгеруін сипаттайтын салыстырмалы көрсеткіш.

Нақты жалақы индексі – есепті кезеңде бағаның өзгеруін ескере отырып базистік кезеңмен салыстырғанда атаулы жалақының өзгеруін сипаттайтын салыстырмалы көрсеткіш.

Нақты жалақы индексі атаулы жалақы индексі тауарлар мен қызметтердің тұтынушылық бағасының индексіне бөлу жолымен анықталады. Екі индекс те бір және сол уақыт кезеңіне жатады.

Медиандық жалақы – есептелген жалақы мөлшері бойынша қызметкерлер санын бөлу қатарының ортасында тұрған және оны төмен және жоғары медиандық жалақымен тең екі бөлікке бөлетін жалақы мөлшері.

Модальдік жалақы – есептелген жалақы мөлшері бойынша қызметкерлер санын бөлу қатарында жиі кездесетін жалақы өлшемі.

4.Әдістемелік түсініктемелер

Медиандық және модальдік жалақы бойынша деректер көзі 2018 жылдан бастап 2-Т (еңбекақы) «Жалақы құрылымы және оны бөлу туралы есеп» кезеңділігі жылына бір рет статистикалық нысаны бойынша өткізілетін ұйымдарды біржолғы зерттеу болып табылады. Зерттеуге толығымен сәуір айында жұмыс істеген барлық қызметкерлер жатады.

Кәсіптер мен лауазымдар бойынша жалақыны, жалақы мөлшері бойынша қызметкерлерді бөлуді мемлекеттік статистикалық байқау іріктемелі болып табылады, яғни ірі кәсіпорындар жаппай әдіспен, ал орта және шағын кәсіпорындар іріктеме әдісімен.

5. Қатысты басылымдарға сілтемелер

[Қазақстан Республикасындағы еңбек бойынша негізгі көрсеткіштер](#)

[Қазақстан Республикасындағы қызметкерлердің жалақысының құрылымы және бөлуі](#)

[Негізгі кәсіптер мен лауазымдар бойынша Қазақстан Республикасындағы қызметкерлердің жалақысы](#)

[Кәсіпорындар мөлшері бойынша Қазақстан Республикасындағы қызметкерлердің жалақысының құрылымы және оны бөлу](#)

[Меншік нысандары бойынша Қазақстан Республикасындағы қызметкерлердің жалақысының құрылымы және оны бөлу](#)

[Білім деңгейі бойынша Қазақстан Республикасындағы қызметкерлердің жалақысының құрылымы және оны бөлу](#)

6.Пайдалы сілтемелер

[Кәсіпорындардың құрылымын және жалақының бөлінуіне іріктемелі зерттеу жүргізу бойынша әдістеме](#)

[1-Т «Еңбек бойынша есеп» \(кезеңділігі жылдық\) статистикалық нысаны](#)

[2-Т \(Еңбекақы\) «Жалақы құрылымы және оны бөлу туралы есеп» статистикалық нысаны](#)

Шығаруға жауапты: Еңбек және тұрмыс деңгейі статистикасы департаменті	Департамент директоры: Н. Белоносова Тел. +7 7172 749022	Орындаушы: Г. Ахметқали Тел. +7 7172 749781 E-mail: gul.akhmetkali@aspire.gov.kz	Мекенжай: 010000, Астана қ. Мәңгілік ел даңғылы, 8 Министерліктер Үйі, 4-кіреберіс
--	---	--	--